

MAAILMAN PARAS KOULU TEHTÄVÄSARJA

SISÄLTÖ

Johdanto

OMA KOULU

TEHTÄVÄ 1

Valokuvat ja muistiinpanot

Yksityiskohdat

Materiaalit

Värit

Tila ja tilan mittakaava

Paikan henki

TEHTÄVÄ 2

Lyhyt tarina koulusta

TEHTÄVÄ 3

Liike koulussa

TULEVAISUUDEN KOULU

TEHTÄVÄ 4

Koulugallup

TEHTÄVÄ 5

Piirros tulevaisuuden koulun yksityiskohdasta

TEHTÄVÄ 6

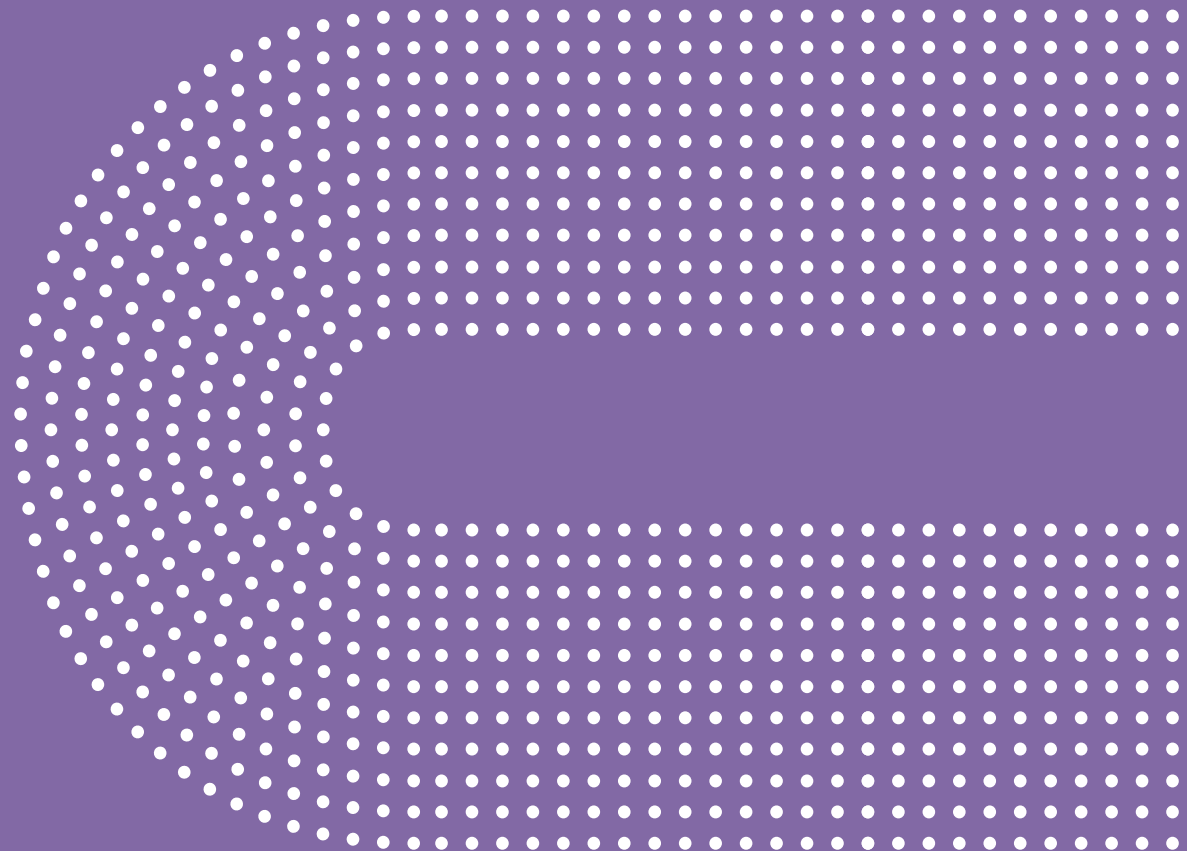
Oppimiskone

TEHTÄVÄ 7

Kuvakollaasi

TEHTÄVÄ 8

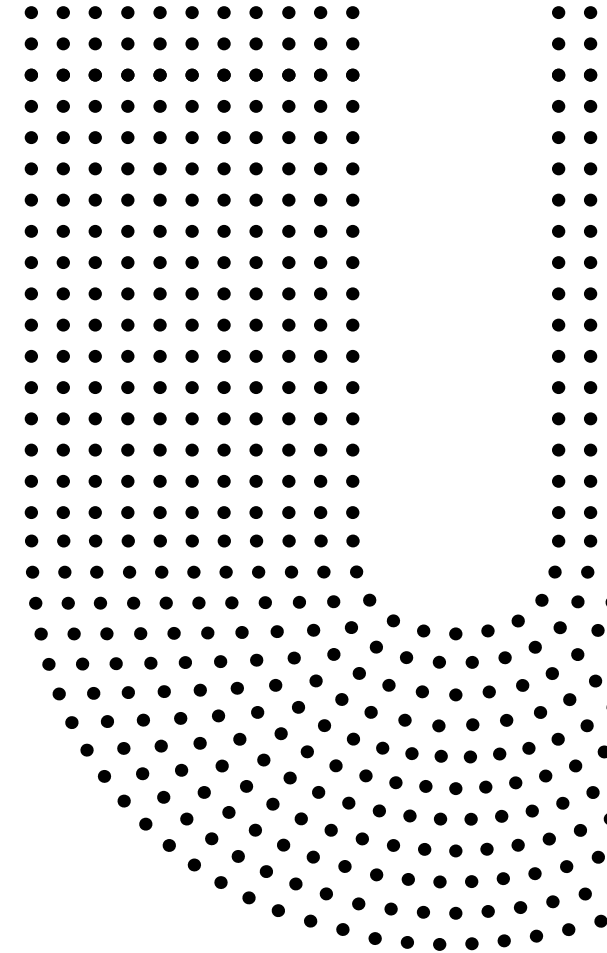
Laatikkoleikki

JOHDANTO

Suomalaiset koululaiset ovat menestyneet hyvin kansainvälisissä PISA-tutkimuksissa, mutta mikä tekee suomalaisesta koulujärjestelmästä niin erinomaisen?

Oppimisympäristöllä on vaikutusta oppimisen tuloksiin. Koululaisten oppimisympäristö koostuu koulurakennuksen lisäksi muusta ympäröivästä rakennetusta ympäristöstä ja luonnosta. Oppimisympäristön laatu riippuu aineellisten asioiden lisäksi myös kouluympäristön toimivuudesta ja paikan hengestä. Sen tulee olla fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja sen on tuettava oppilaan kasvua, oppimista ja terveyttä sekä niin opettajan ja oppilaan välistä kuin myös oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta. Hyvä koulumiljöö syntyy hyvin suunnitellussa ympäristössä kukoistavasta myönteisestä kanssakäymisestä.

JOHDANTO

Saunalahden koulu
Verstas arkkitehdit
Kuva Andreas Meichsner

Näissä arkkitehtuurikasvatustehtävissä tarkastellaan oppimista koulurakennusten kautta: minkälaisissa rakennetuissa ympäristöissä oppiminen tapahtuu? Minkälainen fyysinen ympäristö tarjoaa hyvät edellytykset oppimiselle?

Oppimateriaalin tehtävät tarjoavat yksinkertaisia ja helppoja näkökulmia arkkitehtuurin tutkimiseen ja jäsentämiseen. Lisäksi saat välineitä oman rakennetun elinympäristön tarkasteluun paitsi koulussa myös kotona ja kaikissa julkisissa tiloissa.

Ensimmäisessä tehtävässä havainnoidaan yksityiskohtia, materiaaleja, värejä, mittakaavaa, paikan henkeä, akustiikkaa, valoa ja varjoja. Toisessa tehtävässä kokeillaan havaintojen esittämistä sanallisessa muodossa. Kolmannessa tehtävässä arvioidaan kriittisesti omaa koulurakennusta ja lopuksi suunnitellaan tulevaisuuden koulu.

1 OMA KOULU

TEHTÄVÄ 1

VALOKUVAT JA MUISTIINPANOT

Luokka jaetaan viiteen ryhmään, joista jokainen ryhmä tutkii koulua oman teeman mukaan. Lopuksi ryhmät esittelevät havaintonsa lyhyesti muille.

Tutkikaa ja valokuvatkaa pienryhmissä koulurakennustanne eri näkökulmista. Jokainen ryhmä valitsee lopuksi yhden valokuvan, joka kuvaa valittua teemaa parhaiten. Kuvausretkellä tehdään muistiinpanoja valokuvatuista asioista. Muistiinpanoja käytetään hyväksi tehtävässä 2, jossa tuotetaan teksti valokuvan aiheesta.

1 OMA KOULU

TEHTÄVÄ 1

YKSITYISKOHDAT

Ryhmä 1: Etsi koulurakennuksesta kauniita, mielenkiintoisia tai erityisen merkityksellisiä yksityiskohtia. Valokuvaa yksityiskohta, esim. ovenkahva, tarpeeksi läheltä, jotta kuvassa näkyy vain tämä tärkeä yksityiskohta.

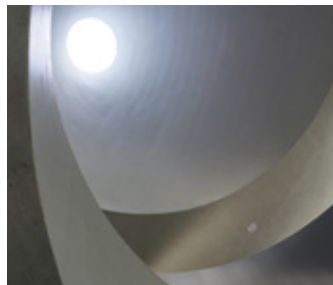
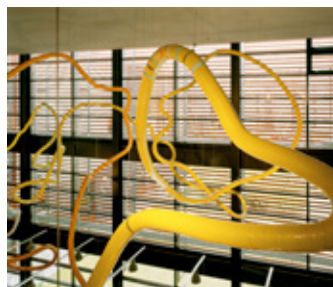
Tee muistiinpanoja yksityiskohtien erityispiirteistä. Onko sinulla ajatuksia siitä, miten jokin yksityiskohta toimisi paremmin? Millaisia yksityiskohtia toivoisit koulustasi löytyvän? Lopuksi valitse paras valokuva mielenkiintoisimmasta yksityiskohdasta. Miksi juuri tämä yksityiskohta tuli valituksi?

Sakarinmäen koulu
Arkkitehti: Sari Nieminen
Kuva Arno de la Chapelle

Viikin normaalikoulu
ARK-house arkkitehdit
Kuva Voitto Niemelä

Enter
Arkkitehtitoimisto K2S
Kuva Marko Huttunen

Kastellin koulu
Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki
Kuva Kuvio Oy

1 OMA KOULU

Opinmäen koulu
Arkkitehtitoimisto Esa Ruskeepää
Kuva Antti Canth

TEHTÄVÄ 1 MATERIAALIT

Ryhmä 2: Tutkaile koulun rakennusmateriaaleja. Etsi kaikki erilaiset materiaalit ja kuvaa materiaali-pinnat niin, että materiaali on tunnistettavissa ja materiaalin tuntu välittyy myös katsojalle. Onko alkuperäisen materiaalin luonne muuttunut? Jäljitelläänkö esim. muovipinnalla puuta?

Tunnustele, haistele, tutki ja fiilistele materiaaleja ja lopuksi kirjaa ylös, millaisia havaintoja teit.

Valitse paras valokuva mielenkiintoisimmasta materiaalista.

1 OMA KOULU

Saunalahden koulu
Verstas arkkitehdit
Kuva Andreas Meichsner

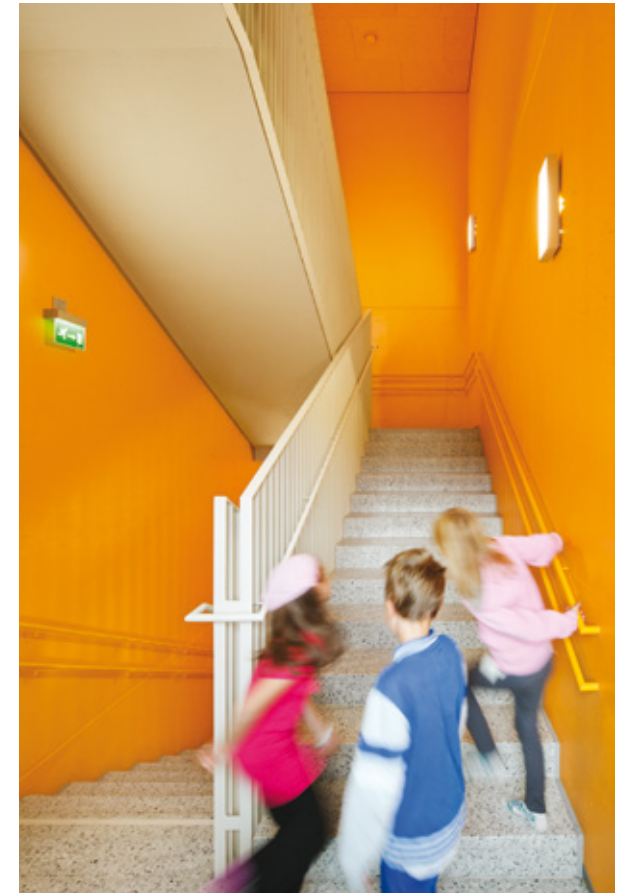
TEHTÄVÄ 1

VÄRIT

Ryhmä 3: Tutki koulun värimaailmaa. Laske kuinka montaa eri väriympyrän väriä koulusta löytyy.

Valokuvaa eri värisiä pintoja, joita löytyy koulurakennuksesta, seinistä, lattioista, huonekaluista jne.

Mieti, arvioi ja kirjaa ylös, mitä ajattelet koulun värimaailmasta. Mieti syitä, miksi juuri tämän väriset elementit on valittu kouluun. Valitse paras kuva, joka kuvaa koulun väriä/värejä.

1 OMA KOULU

TEHTÄVÄ 1

TILA JA TILAN MITTAKAAVA

Ryhmä 4: Tutki koulun tiloja oppimisen ja eri toimintojen näkökulmasta. Mitkä tilat ovat suuria, korkeita, matalia tai pieniä? Mieti, millaisille käyttäjille tilat on suunniteltu? Millaisia tiloja koulussa tarvitaan välitunneilla, ruokailussa tai liikuntatunneilla, entä millainen opetustila on paras kuvataidetunneille jne. Ota kuvia erilaisista koulun tiloista niin, että tilan mittakaava tulee esille valokuvassa. Joku ryhmän jäsenistä voi toimia valokuvassa "mittakaava-ihmisenä". Pohdi, kuinka hyvin kyseinen tila soveltuu tehtäväänsä ja tee kokemistasi tilojen tunne-elämyksistä muistiinpanoja. Valitse lopuksi paras valokuva, joka esittää mielenkiintoista tilaa koulussa.

1 OMA KOULU

Saunalahden koulu
Verstas arkkitehdit
Kuva Andreas Meichsner

TEHTÄVÄ 1 PAIKAN HENKI

Ryhmä 5: Mieti, mitkä ovat koulun mukavimmat paikat ja miksi. Kuvaa paikat sellaisesta kuvakulmasta, että katsojan on helppo ymmärtää, miksi oppilaat viihtyvät juuri tässä tilassa. Kirjoita paperille syitä, miksi nämä paikat ovat oppilaiden mielestä mukavia. Miettikää yhdessä, miten tilan arkkitehtuuri vaikuttaa paikan luonteeseen. Löytyvätkö syyt tilan muodosta, koosta, väreistä, materiaaleista, akustiikasta, ihmisistä vai mistä? Onko tila valoisa? Mitä eroa on keinovalolla ja luonnonvalolla? Kuvaa mukavia tiloja ja kerää paperille kuvan tilaa kuvaavia ajatuksia. Valitse parhaasta tilasta kuva, jossa tilan luonne tulee hyvin esiin.

Jos ryhmä haluaa ottaa tutkiakseen jonkun muun teeman, voidaan teemaa vaihtaa oppilaiden mielenkiinnon mukaan. Vaihtoehtoisia teemoja voisivat olla esim: valot ja varjot, äänet ja akustiikka, rakenteet, muodot.

1 OMA KOULU

TEHTÄVÄ 2

LYHYT TARINA KOULUSTA

Jatkakaa työskentelyä samoissa ryhmissä kuin tehtävässä 1. Kirjoittakaa lyhyt runo, räppi tai riimi, jolla kukin ryhmä kuvailee kouluaan oman ryhmän valokuvaustehtävän näkökulmasta. Jos ryhmä on valokuvannut kouluaan tutkien materiaaleja, kirjoittaa ryhmä nyt yhdessä lyhyen tekstin, jossa kerrotaan kuinka materiaaleja on käytetty koulussa. Runo voi esimerkiksi materiaaliryhmässä alkaa näin: Lämmin lattian lautapinta jalan alla luistaa kun liikkatunnilla....

Runon tai räpin voi liittää valittuun kuvaan tietokoneen taitto-ohjelmalla, tai tulostettuun kuvaan käsin kirjoittaen.

Strömbergin koulu
Arkkitehdit Kari Järvinen, Merja Nieminen
Kuva Arno de la Chapelle

1 OMA KOULU

TEHTÄVÄ 3

LIIKE KOULUSSA

Ryhmille jaetaan kopio koulun pohjapiirroksesta. Jokainen oppilas piirtää pohjapiirroksen päällä muovikalvolle oman päivittäisen kulkureittinsä koulussa. Reitit piirretään niin monta kertaa päällekkäin tai vierekkäin kuin oppilas/ryhmä kyseisen reitin päivän aikana kulkee koulun tiloissa. Näin syntyy viivakartta, josta näkee millaisia kulkureittejä oppilas käyttää koulupäivän aikana eniten/vähiten ja missä tiloissa hän ei vieraile ollenkaan. Lopuksi kaikkien kalvot kootaan yhteen ja kaikki piirrokset laitetaan päällekkäin.

Kulkevatko oppilaat samoja reittejä vai kulkeeko osa oppilaista omia polkujaan? Kuinka monella eri tavalla koulun sisällä ja ulkona voi liikkua paikasta toiseen? Miten koulussa voi liikkua: portaat, hissi, liukuportaat, silta, risteys... Ovatko kulkureitit oikein mitoitettuja, turvallisia ja mukavia käyttää?

Enter
Arkkitetoimisto K2S
Kuva Marko Huttunen

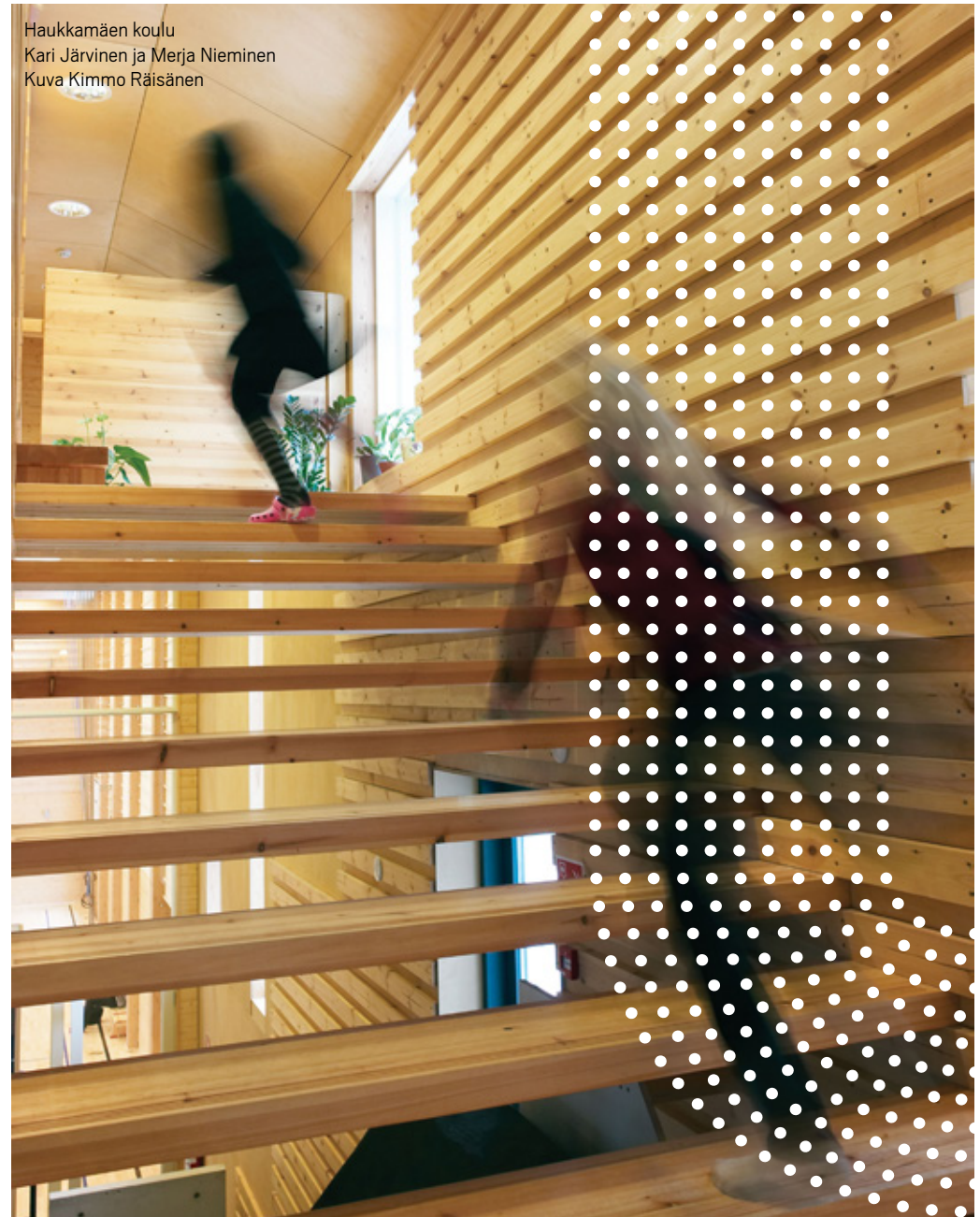
2 TULEVAISUUDEN KOULU

TEHTÄVÄ 4

KOULUGALLUP

Millaisista elementeistä rakentuu hyvä koulu, jossa kaikki viihtyvät ja opiskelu on mukavaa? Vaikuttavatko koulun viihtyisyyteen värit, tilaratkaisut, huonekalut, ihmiset vai mikä?

Oppilaat saavat ehdottaa kukin viisi tärkeintä tekijää, joista koostuu maailman paras koulu. Vaihtoehtoisesti tehtävä tehdään käytävähaastatteluna koulun muilta oppilailta kysellen. Opettaja kirjaa kaikki viihtyisyystekijät taululle ja luokka äänestää yhdessä, mitkä ovat viisi tärkeintä asiaa koulun viihtyisyyden kannalta. Miten nämä asiat toteutuvat omassa koulussa?

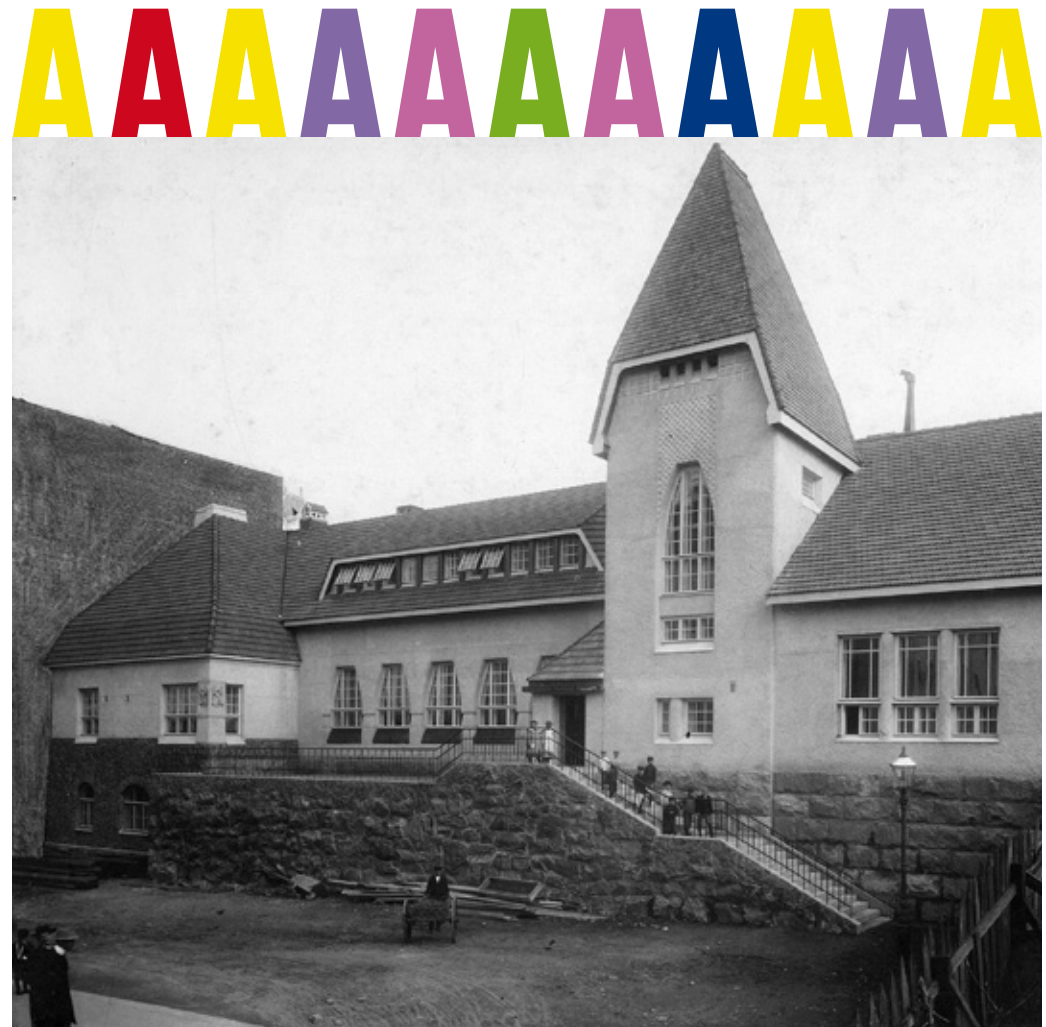
2 TULEVAISUUDEN KOULU

Oikokadun kansakoulu
Valter Jung, Emil Fabritius, 1905
Kuva Arkkitehtuurimuseo

PIIRROS TULEVAISUUDEN KOULUN YKSITYISKOHDASTA

Katsokaa Arkkitehtuurimuseon nettisivuilta tietoja koulurakennusten historiasta. Miettikää, millainen koulu on ollut vanhempienne lapsuudessa ja miten koulurakennukset ovat muuttuneet ulkonäöltään ja toiminnoiltaan vuosien saatossa. Visioikaa sitten yhdessä tulevaisuuden koulua. Mitä aineita koulussa opiskellaan sadan vuoden kuluttua ja millaiselta koulu mahtaa silloin näyttää?

Piirtäkää kuva jostain tulevaisuuden koulun erityispiirteestä tai merkityksellisestä yksityiskohdasta. Piirros voi esittää vaikkapa tulevaisuuden koululuokan huonekalua, smart-boardia, tietokonetta, oppimiskonetta tai muuta, jota oppilaat arvelevat koulurakennuksesta löytyvän tulevaisuudessa. Piirros tehdään vapaalla tekniikalla ja mielellään värejä käyttäen.

2 TULEVAISUUDEN KOULU

TEHTÄVÄ 6

OPPIMISKONE

Muovaile muoviluvahasta tai savesta tulevaisuuden ”oppimiskone”. Tarvitaanko tulevaisuudessa opiskeluun läppäriä ja sohvannurkkaa vai luodaanko kouluihin oppimista varten joku oma simulaattori tai kone, johon hypätään opiskelemaan? Kantavatko tulevaisuuden koululaiset mukanaan oppimiskypärää, pantaa tai jotain muuta apuvälinettä, joka auttaa opiskelussa?

Muovaile oma oppimiskone!

2 TULEVAISUUDEN KOULU

TEHTÄVÄ 7

KUVAKOLLAASI

Oppilaiden kanssa kootaan kuvakollaasi niistä elementeistä, joita oppilaat pitävät tärkeinä tulevaisuuden koulussa. Kaikki kuvat kiinnitetään A1- kokoiselle pahville. Lähdemateriaalina voidaan käyttää tehtävän 4 koulugallupin kuvailuja sekä tehtävän 5 piirroksia tulevaisuuden koulun yksityiskohdista, valokuvia tehtävän 6 oppimiskoneista, sekä vapaavalintaista kuva-aineistoa.

Ensin käydään läpi listaa koulusuunnitteluun vaikuttavista tärkeitä asioista ja yhdessä mietitään näitä vielä lisää. Sitten kootaan kuvakollaasi, jossa kuvin ja sanoin esitetään niitä elementtejä, joista hyvä koulu rakentuu. Jokainen miettii, millaisessa koulussa itse viihtyisi parhaiten ja millainen oppimisympäristö olisi paras uusien asioiden oppimiseen.

Albert Edefeltin koulu
Arkkitehti Leena Yli-Lonttinen
Kuva Jari Kippola

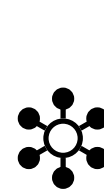
Viikin normaalikoulu
ARK-house arkkitehdit
Kuva János Szentiváni

Saunalahden koulu
Verstas arkkitehdit
Kuva Andreas Meichsner

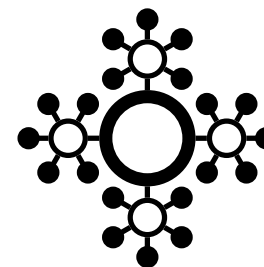
Albert Edefeltin koulu
Arkkitehti Leena Yli-Lonttinen
Kuva Antti Hahl

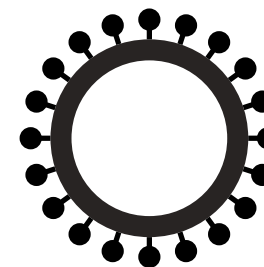
2 TULEVAISUUDEN KOULU

1–6 vuotta
Koti

7–10
Kylä

11–15
Kaupunki

TEHTÄVÄ 8

LAATIKKOLEIKKI

Jokainen oppilas rakentaa 15x15cm pahvilaatikkoon (tai kenkälaatikkoon) oman oppimistilan. Tilasuunnittelussa on hyvä kiinnittää huomiota ikkunoiden sijoitteluun, määrään ja kokoon, oviin, tilojen liittymiseen toisiinsa, väreihin, muotoihin, tilan käyttötarkoitukseen jne.

Tilalaatikat voidaan rakentaa myös eri materiaaleista esim. pleksi, kapalevy, vaneri, jne. Laatikko kootaan teipillä tai liimalla kasaan. Mietitään yhdessä, miten kaikkien laatikoista yhdistelemällä voidaan koota kokonainen koulu. Kootaanko tilat keskuspihan ympärille, jonoon vai päällekkäin? Yhdessä pohditaan koulun massaa, valoja ja varjoja, värejä, mittakaavaa, liikkumisväyliä ja muita tärkeitä koulusuunnittelun elementtejä.

Rakentakaa laatikoista yhteinen tulevaisuuden koulu!

Opinmäen koulu
Arkkittehtitoimisto Esa Ruskeepää
Kuva Antti Canth

2 TULEVAISUUDEN KOULU

Koulusuunnittelua voidaan lähestyä mm. seuraavista suunnista:

- / sijainti ja ympäristö (kaupunki, asuinalue, puisto...)
- / millainen ensivaikutelman koulusta tulee
- / koulun muodot ja massa (suuri, pieni, korkea, matala, kulmikas, pyöreä, kaareva)
- / arkkitehtuurin tyyli (millainen on tulevaisuuden tyyli, millaisia ovat olleet koulusuunnittelun vanhat tyylit?)
- / mitkä ovat päätilat, miten eri tilat on ryhmitelty suhteessa toisiinsa
- / koulun äänimaisema ja akustiikka
- / liikkuminen koulun sisällä ja ulkona
- / ilmanvaihto ja sisäilma
- / valaistus ja luonnon valo (miten koulu toimii eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina?)
- / värit ja materiaalit
- / taide koulussa

Minkä asioiden ajattelet muuttuvan tulevaisuudessa?

Lopuksi järjestetään näyttely: Tulevaisuuden koulu

Kastellin koulu
Arkkitehtitoimisto Lahdelma&Mahlamäki
Kuva Kuvio Oy

Albert Edefeltin koulu
Arkkitehti Leena Yli-Lonttinen
Kuva Jari Kippola

Albert Edefeltin koulu
Arkkitehti Leena Yli-Lonttinen
Kuva Jari Kippola

Saunalahden koulu
Verstas arkkitehdit
Kuva Andreas Meichsner

Oppimateriaalin tehtävät tarjoavat välineitä oman rakennetun elinympäristön tarkasteluun paitsi koulussa myös kotona ja kaikissa julkisissa tiloissa. Ne tarjoavat yksinkertaisia ja helppoja näkökulmia arkkitehtuurin tutkimiseen ja jäsentämiseen. Tehtävät sopivat kaikenikäisille.

Tehtävät: Niina Hummelin ja Pihla Meskanen, Arkkitehtuurikoulu Arkki
Toimittajat: Eriika Johansson ja Kaisa Sjövall, Arkkitehtuurimuseo

Jos mieleesi tulee kysymyksiä, ota yhteyttä:
Arja-Liisa Kaasinen, yhteistyöpäällikkö
Puh. 050 394 8618, arja-liisa.kaasinen@mfa.fi

ARKKITEHTUURIMUSEO
FINLANDS ARKITEKTURMUSEUM
MUSEUM OF FINNISH ARCHITECTURE